

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Medya Okur Yazarlığı Farkındalığını Artırma Projesi”

Proje Kodu: 621F4B0780F22

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Arş. Gör. Fatih UÇAN
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Proje Danışmanı:

Dr. Öğr. Üyesi Gülhanım KARAOĞLU
İletişim Fakültesi

Temmuz, 2022

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem	5
Proje Uygulamasına Ait Görseller	6
Sonuçlar	10

ÖNSÖZ

Günümüzde popüler bir kavram olarak karşımıza çıkan medya okuryazarlığı, her alanda olduğu gibi doğru kullanıldığında, çeşitli medya iletilerini anlamlandırma, çıkarımda bulunma ve iletiler üretebilme yeteneği kazandırmaktadır. Medya okuryazarlığı hedef kitleye gönderilen mesajlar üzerinden geniş bir etki ve kontrol sağlayabilmektedir. Bu yüzden gerekli biliş ve duyuş düzeyi sağlandığı durumda başta çocuklar olmak üzere toplumun her kesimi medyadan yararlanırken kendini medyanın zararlı etkilerinden koruyabilir, medya iletilerini bilgi/haber alma gibi işlevlerle kendi yararına kullanabilir, farklı alanlarda olumlu ilişkilendirme yapabilir ve insanlığa faydalı yeni medya içerikleri geliştirebilir.

Bu gelişmeler ışığında önem verilmesi gereken bir olgu olarak “medya okuryazarlığı” ilköğretim kademesindeki müfredata ortaokul düzeyinde seçmeli ders olarak eklenmiş, bu dersle çevreye duyarlı, medya iletilerini anlayan/yordayan, medya iletileri ve kitle iletişim araçlarını bilinçli kullanan, ülke sorunlarını bilen/araştıran, sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda bu projeye öğrencilerin medya okuryazarlığı alanındaki farkındalığını artırma ve onların medyayı nasıl algıladığına ilişkin ürün bazlı bir çıkarımda bulunmaları amaçlanmıştır.

ÖZET

Yeni iletişim teknolojileri ile birlikte medyanın önemi günden güne artmakta ve kullanım alanı genişlemektedir. Bu bağlamda sürekli bir değişim içerisinde olan medya ortamlarını anlamak, onlardan faydalanmak ve içeriklerini yordayıp analiz etmek iyiden iyiye önem kazanmıştır.

Yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmeler olumlu sonuçlara yol açmakla birlikte bazı istenmeyen sorunları da beraberinde getirmiştir. Kitle iletişim araçlarının ulaşılabilirliğinin artması ise bireylerin ülke ve dünya gündemine dair bilgilere erişimi geçmişe nazaran daha kolay hale gelmiştir. Ayrıca toplumun çoğunluğu için eğlence ve boş zamanı değerlendirme işlevini yüklenen kitle iletişim araçları çeşitli formlarla karşımıza çıksa da popülerliğini sürdürmeye devam etmektedir. Medyanın hayatın vazgeçilmez bir unsuru haline gelmesi toplumunda yer alan tüm yaş grubundan insanların aynı kaynaktan beslenmesine yol açmıştır.

Toplumun hemen hemen her kesiminin özellikle de gençlerin ve çocukların medya ortamlarından gelen iletileri anlama, yordama, özümseme yeteneğini kazanmasında, medya okuryazarlığı eğitimi ciddi bir rol üstlenmektedir. Medya ve medya okuryazarlığı kavramları günümüzde neredeyse insanın temel ihtiyaçlarıymış gibi değer görmekte ve bu kavramlara yönelim daha da artmaktadır.

Bu yüzden bu proje medya ve medya okuryazarlığı kavramlarının doğru algılanıp, etkili bir şekilde kullanılmasına farkındalık sağladığı için önemli görülmektedir. Halihazırdaki ilköğretim müfredatında “medya okuryazarlığı” kavramının bir ders olarak okutulması da bu projenin uygulanabilirliğini ve yaygın etkisini güçlendirmiştir.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın yayınladığı öğretim programı esas alınarak yapılan 37 haftalık 7.sınıf Seçmeli Medya Okuryazarlığı yıllık planı incelendiğinde projeyi destekleyen kazanımların çokça yer aldığı ve yıl boyunca bu projenin amacının bir ara disiplin olarak kazandırılabilceği gözlenmiştir.

Müfredatta yer alan kazanımların bazıları şu şekildedir:

- Medyanın kendi hayatındaki yerini kavrar.
- Medya ile ilişkilerinde yaşadığı sorunların çözümüne yönelik özgün, yaratıcı ve yansıtıcı proje fikirleri geliştirir.
- Medyaya erişirken, medyayı takip ederken ve medya içeriği üretirken bireysel/toplumsal sorumluluklarını yerine getirir.
- Beğendiği veya sorunlu gördüğü medya içeriklerine ilişkin duyarlı davranır.
- Günümüzde bilgiye yönelik erişim, takip yararlanma, değerlendirme, üretme, paylaşma

gibi imkanları keşfeder.

- Medya iletilerinde dilin, yazıların, seslerin ve görsellerin ikna etme amacıyla nasıl kullanıldığını kavrar. (MEB, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Seçmeli Medya Okuryazarlığı dersi yıllık planı)

Hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da medya ve medya okuryazarlığının çokça kullanılması projenin etkililiğini artırmış, öğrenciler eğlenerek öğrenmiş, medya ve medya okuryazarlığı hakkında bakış açısı geliştirmiş, materyaller tasarlamıştır.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Medya, Medya Okuryazarlığı, Farkındalık, Akıllı işaretler ve Anlamları

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

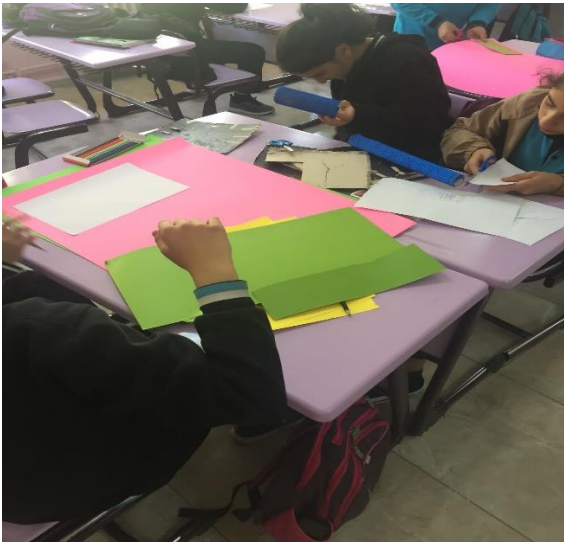
Proje Erzurum Merkez Aziziye ilçesinde bulunan Aziziye Dadaşkent Ortaokulu'nda aşamalı uygulanmıştır. 25.04.2022-25.05.2022 tarihlerinde proje içeriği Medya Okuryazarlığı dersi öğretmenleriyle paylaşılmış, geri dönüşler alınmış ve uygulama eğitiminin planlaması öğretmenlerle birlikte yapılmıştır. 25 Mayıs'tan sonra çocuklar bu eğitim için hazırlanmış ve materyallerle ilgili bilgiler verilmiştir. Eğitimin gerçekleşmesi ise 08.06.2022 tarihinde Aziziye Dadaşkent Ortaokulu 7/A sınıfında saat 12.00-15.00 aralığında iki oturum şeklinde gerçekleşmiştir.

Projenin Uygulanışı

Projenin uygulanması için gerekli materyaller listesi hazırlanırken dikkat çekici olmasına öğrenciler tarafından kullanılabilir olmasına ve ürün geliştirmeye müsait materyaller olmasına özen gösterilmiştir.

Renkli karton, simli eva, pastel boya, kuru boya, makas, yapıştırıcı, mantar pano, süsleme objeleri, renkli mandal, renkli ip, renkli balonlardan oluşan materyaller öğrencilere sunulmuş, işbirlikli çalışıp birlikte öğrenebilmeleri için öğrenciler ikili, üçlü, dörtlü gruplara ayrılmıştır. Etkileşimli eğitimin verdiği keyifli öğrenme ile tartışmanın, fikir alışverişinin bol olduğu sınıf ortamında öğrenciler, meydanın hayatımızdaki önemi, kitle iletişim araçları ve işlevleri, akıllı işaretler ve anlamları, kitle iletişim araçlarıyla ilgili materyaller geliştirmiştir. Bu materyalleri öğrenciler bizzat kendisi tasarlayıp yaptığı için eğitimden daha bir keyif almış, gerek sunum gerek soru cevap aşamasında derse aktif bir şekilde katılmıştır. Medya ve medya okuryazarlığıyla ilgili farklı görüşler geliştirmiş ve farkındalıkları artmıştır.

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

SONUÇLAR

Bu proje çalışmasında öğrencilerin medya ve medya okuryazarlığına ilişkin farkındalığını artırmak amaçlanmış ve öğrencilerden gelen dönüte bakıldığında amacın büyük oranda gerçekleştiği kanısına varılmıştır. Öğrenciler etkileşimli bir şekilde, işbirliğine dayalı yaparak, yaşayarak öğrenmiş, son derece keyif almış, medya ile ilgili materyaller geliştirmiş ve tartışma aşamasında kendilerini güzel bir şekilde ifade etmişlerdir. Özellikle medya ve medya okuryazarlığına ilişkin bakış açılarını ve bu kavramları anlamlandırma biçimlerini tasarladıkları materyallere de yansıtılmışlardır. Fikirlerini açıkça beyan etmiş, eğitimden memnun olduklarını belirtmiştir.

Projeyi destekleyerek öğrenci ve öğretmenler için çok önemli bir aktivite ortamı sağladığından dolayı başta Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne, ayrıca projeye ilgilerinden dolayı Aziziye Dadaşkent Ortaokulu müdürü ve Medya Okuryazarlığı dersine giren öğretmenlere teşekkür ederiz.